

ღია მონაცემების
ხელმისაწვდომობა:
საქართველო და
ვიშეგრადის ქვეყნები

კვლევის ავტორები

- ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტი (საქართველო)
- KohoVolit.eu (ჩეხეთი და სლოვაკეთი)
- K-Monitor Public Benefit Association (უნგრეთი)
- Stanczyk Institute of Civic Thought Foundation (პოლონეთი)

ინფორმაციის თავისუფლების
განვითარების ინსტიტუტი

ღია მონაცემები

1. სისრულე;
2. პირვანდელობა;
3. დროულობა;
4. გამარტივებული ფიზიკური და ელექტრონული წვდომა;
5. დამუშავებადი ფორმატი;
6. ღია ფორმატი;
7. არადისკრიმინაციული;
8. ლიცენზიისგან თავისუფალი;
9. მუდმივობა;
10. კონფიდენციალურობისა და უსაფრთხოების დაცვა;
11. წარმოშობის წყარო და სანდოობა.

ნედლი, პირველადი მონაცემი, რომელიც გამოქვეყნებულია ელექტრონული ცხრილის შესაბამის გამოთვლად ფორმატში (მაგ.: CSV, XML).

- ✓ ხელახალი გამოყენების შესაძლებლობა;
- ✓ ხელმისაწვდომობა;
- ✓ პერიოდული განახლების შესაძლებლობა.

ღია მონაცემების მნიშვნელობა

- ✓ გამჭვირვალობა და ანგარიშვადლებულება;
- ✓ გაუმჯობესებული მომსახურება;
- ✓ ეკონომიკური სარგებელი.

2003 წლის ევროკავშირის დირექტივა (ე.წ. PSI დირექტივა) - მოწოდება წევრი ქვეყნებისადმი, რომ რაც შეიძლება მეტი მონაცემი გახდეს ხელმისაწვდომი

საქართველოს კანონმდებლობა

- საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსი - საჯარო ინფორმაციის განმარტება და სხვადასხვა პროცედურების აღწერა;
- დადგენილი არ არის ღია მონაცემების სტანდარტი და ღია მონაცემების გამოქვეყნების ზუსტი ფორმები;
- ინფორმაციის თავისუფლების ახალი კანონი - შემოაქვს ღია მონაცემების ცნება.

ვიშეგრადის ქვეყნები

□ ჩეხეთი -

- კანონით განმარტებულია ღია მონაცემები და გამოქვეყნების სტანდარტი;
- ღია ფორმატში უნდა გამოქვეყნდეს (ბიზნეს რეესტრი, ხელშეკრულებები, ტრანსპორტის განრიგი და ა.შ.).

- **უნგრეთი** - კანონით განმარტებულია ღია მონაცემები, მაგრამ არ არის დადგენილი გამოქვეყნების სტანდარტები.

ვიშეგრადის ქვეყნები

□ სლოვაკეთი

- კანონით განამრტებულია ღია მონაცემები - ღია ლიცენზია, სტრუქტურირებული, მოცემული არა-შეზღუდულ ფორმატში, შესაძლებელია ავტომატური გამოყენება, შესაძლებელია ხელახალი გამოყენება.

საჯარო მონაცემებზე ხელმისაწვდომობა

შემცირდა უპასუხოდ დატოვებული განცხადებების რაოდენობა. გაიზარდა სრულყოფილად გაცემული პასუხების წილი

საჯარო დანესებულებებიდან მიღებული პასუხები

საჯარო მონაცემების ხელმისაწვდომობის პრობლემები

- ❑ მოწოდებული ინფორმაციის ფორმატი - PDF, სკანერებული;
- ❑ საჯარო დაწესებულებები, რომლებიც არ გასცემენ ინფორმაციას;
- ❑ საჯარო ინფორმაციის გაცემის არათანმიმდევრულობა.

საჯარო მონაცემების ონლაინ ხელმისაწვდომობა

- ❑ ძირითადად ხელმისაწვდომია საჯარო ინფორმაციის პროაქტიული გამოქვეყნების ნუსხაში შესული მონაცემები;
- ❑ პრობლემა - მნიშვნელოვანი ინფორმაციის არსებობა ანგარიშების, PDF დოკუმენტებისა და დამუშავებული გრაფიკების სახით
 - დანაშაულის სტატისტიკა;
 - ქვეყნის ბიუჯეტი;
 - დაცული ტერიტორიების სააგენტოს მონაცემები და ა.შ.

საქართველო და ვიშეგრადის ქვეყნები

Open Data Barometer - რა ტიპის მონაცემები არ ქვეყნდება ჯერჯერობით ღია ფორმატში?

- ❑ საქართველო: სამთავრობო დანახარჯები, მიწის მფლობელობის მონაცემები, საზოგადოებრივი ტრანსპორტის განრიგი, საჯარო კონტრაქტები;
- ❑ ჩეხეთი: სასამართლო გადაწყვეტილებები, მეტეოროლოგიური მონაცემები; მიწათა მფლობელობა, საბიუჯეტო დანახარჯების დეტალური ჩაშლა;
- ❑ უნგრეთი: ხელშეკრულებები, საბიუჯეტო დანახარჯები;
- ❑ სლოვაკეთი: კანონები და კანონპროექტები, მეტეოროლოგიური მონაცემები, გარემოსთან დაკავშირებული ინფორმაცია, არჩევნების შედეგები.

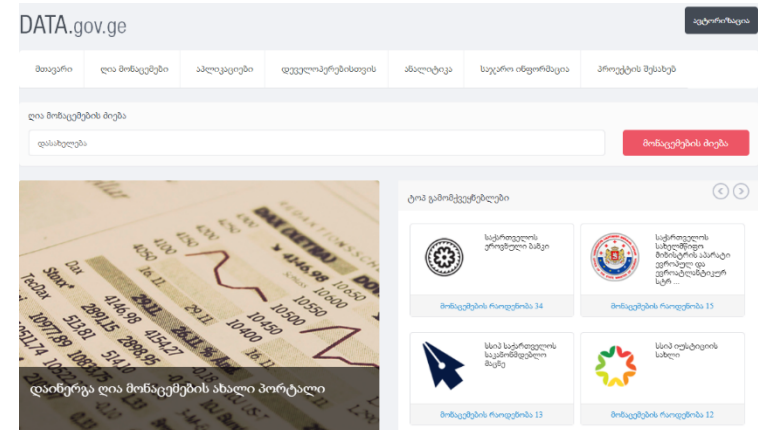
Open Data Barometer

ქვეყანა	ადგილი	საერთო ქულა	მზაობა	განხორციელება	გავლენა
სლოვაკეთი	29	45	59	44	36
ჩეხეთი	31	44	54	44	36
საქართველო	40	37	52	45	11
პოლონეთი	46	34	61	24	23
უნგრეთი	65	23	21	31	19

ღია მონაცემების სახელმწიფო პორტალი

DATA.GOV.GE – 168 მონაცემთა ბაზა;

- ❑ ძირითადად გამოყენებულია CSV და XML ფორმატები;
- ❑ ნაკლებია საჯარო დაწესებულებების აქტიურობა;
- ❑ მონაცემები არ ახლდება სისტემატურად;
- ❑ გამოწვევები: აღსრულების მექანიზმების ნაკლებობა; მონაცემების ატვირთვის ნებაყოფლობითობა საჯარო დაწესებულებებისთვის.

ვიშეგრადის ქვეყნები

ჩეხეთი:

- ✓ **ერთიანი პორტალი (National Catalog of Open Data) - 130,711 მონაცემთა ბაზა**
- ✓ **ყველაზე აქტიური - რუკებისა და კადასტრების სამსახური, სტატისტიკის სამსახური, ქალაქ პრაღის ადმინისტრაცია და ჩეხეთის კომუნიკაციების სამსახური;**
- ✓ **ხელმისაწვდომი API**
- ✓ **მონაცემების ≥ 90 მანქანად-კითხვად ფორმატში**
- ✓ **უკუკავშირის შესაძლებლობა;**
- ✓ **მონაცემთა გადმოწერის შესაძლებლობა.**

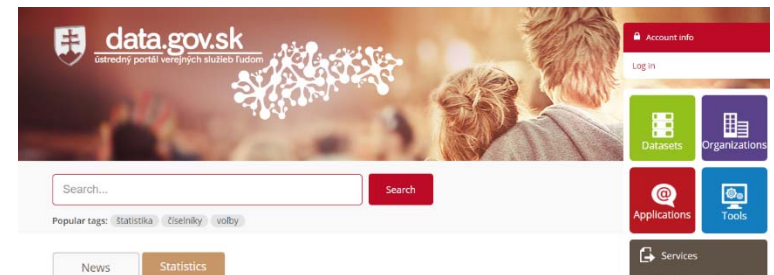
The screenshot shows the homepage of the Czech Open Data Portal. At the top, it says "OTEVŘENÁ DATA" and "Datové sady Poskytovatelé Klíčová slova Další". The main heading is "Otevřená data" with a subtext "Vše co potřebujete vědět o otevřených datech v České republice". A large number "130 711" is displayed next to a map of the Czech Republic, with "datových sad" below it. There is a search bar with "Název datové sady" and a "Hledat" button. Below the main heading, there are three columns of information:

- Zájemci o otevření dat**: Co mi otevřená data přinesou a proč bych je měl chtít? Jak pomohou mé obci či mému úřadu? [Více informací >](#)
- Poskytovatelé dat**: Jak postupovat při otevření dat? Jaké jsou příklady dobré a špatné praxe? A jaké jsou právní aspekty otevření dat? [Více informací >](#)
- Programátoři**: Kde najdu otevřená data? Co jsou otevřené formáty XML, CSV či RDF? Kde si mohu výt o další otevřená data nebo nahlásit chybu v datech? [Více informací >](#)

ვიშეგრადის ქვეყნები

სლოვაკეთი:

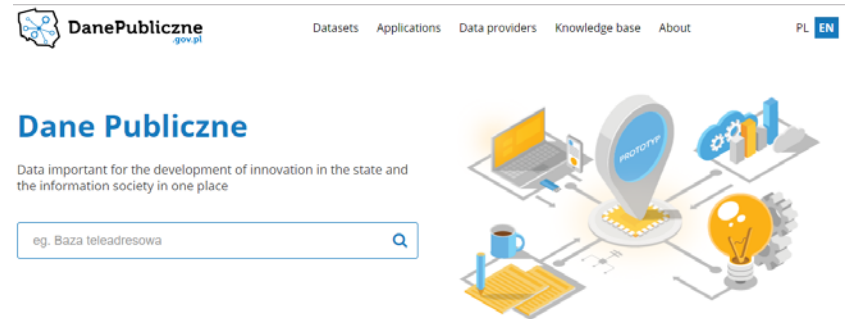
- ✓ ღია მონაცემთა პორტალი (Open Data Portal)- 1,414 მონაცემთა ბაზა
- ✓ ყველაზე აქტიური - სტატისტიკის სამსახური;
- ✓ ფორმატები: CSV, XML, HTML, XLXS
- ✓ სახელმწიფო ტენდერების ინფორმაცია ქვეყნდება XML ფორმატში;
- ✓ ხელმისაწვდომი API;
- ✓ უკუკავშირის შესაძლებლობა;
- ✓ მონაცემთა გადმოწერის შესაძლებლობა;
- ✓ მონაცემთა ბაზების 99% მანქანად-კითხვად ფორმატშია.

ვიშეგრადის ქვეყნები

პოლონეთი:

- ❑ ღია მონაცემთა პორტალი (Central Repository)
 - 907 მონაცემთა ბაზა
- ❑ ხშირად გამოყენებული ფორმატები: XLSX, CSV, XLS, PDF, HTML, XML
- ❑ ხელმისაწვდომი API;
- ❑ მონაცემთა გადმოწერის შესაძლებლობა;
- ❑ უკუკავშირის შესაძლებლობა;
- ❑ მონაცემთა ბაზების 70-89% მანქანად-კითხვად ფორმატშია.

ინფორმაციის ერთიანი სახელმწიფო რეესტრი

2015 წლის
შემდეგ
მხოლოდ 12
ახალი
რეესტრი
დაემატა

- სულ დარეგისტრირებულია 357 რეესტრი 55-მდე საჯარო დაწესებულების მიერ;
- 2016-2018 არცერთი შეტყობინება რეესტრის გაუქმების ან შექმნის შესახებ

საზოგადოებისთვის საინტერესო მონაცემები:

- შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა შესახებ მონაცემები;
- საზოგადოებრივი ტრანსპორტის განრიგი;
- საავტომობილო გზებზე მომხდარი ავტოავარიების მონაცემები;
- რეკრეაციული ზონების/პარკების აღრიცხვის ბაზა/რეესტრი;
- სკოლამდელი და უმაღლესი სასწავლო დაწესებულებების მონაცემთა ბაზა;
- დანაშაულის სტატისტიკა რაიონებისა და დანაშაულის ტიპების მიხედვით;
- გარემოზე ზემოქმედების ობიექტების აღრიცხვა-განთავსების მონაცემები;
- კიბერუსაფრთხოების შესახებ მონაცემთა ბაზა;
- სხვადასხვა გარემოსდაცვითი მონაცემები;
- სოფლის მეურნეობასთან დაკავშირებული მონაცემები.

რეკომენდაციები

- ❑ სტრატეგიული დოკუმენტების დონეზე განისაზღვროს ღია მონაცემების ხელმისაწვდომობისა და დანერგვის მიმართულებები;
- ❑ დაჩქარდეს ინფორმაციის თავისუფლების ახალ კანონის მიღება;
- ❑ ახალი კანონით განისაზღვროს ღია მონაცემების გამოქვეყნებისა და ხელმისაწვდომობის საკითხები;
- ❑ საჯარო დაწესებულებების მიერ მონაცემების იმგვარად მართვა, რომ შესაძლებელი იყოს მათი ღია მონაცემთა ფორმატში გამოქვეყნება;
- ❑ შეიქმნას ინფორმაციის ერთიანი სახელმწიფო რეესტრის კანონის აღსრულების ახალი ქმედითი მექანიზმები;
- ❑ სხვადასხვა დაინტერესებული მხარის ცნობიერების გაზრდა ღია მონაცემების გამოქვეყნებისა და გამოყენების შესახებ.

მადლობა ყურადღებისთვის!